የኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ
ሪፐብሊክ
የፌደሬሽን ምክር ቤት

The House of Federation
of
The Federal Democratic Republic
of Ethiopia

ቁጥር ፌዋሚ/ኦፊ/5/305
No
ቀን 23/02/2011
Date

ለፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

አዲስ አበባ

ለወ/ሮ ሸዋዬ ሙላት

ባሉበት

ጉዳዩ፡- የምክር ቤቱን ውሳኔ ስለማሳወቅ

የኢ.ፌ.ዴ.ሪ. ፌዴሬሽን ምክር ቤት በኢ.ፌ.ዴ.ሪ. ሕገ መንግስት አንቀጽ 62 ንኡስ አንቀጽ 1 እና አንቀጽ 83 ንኡስ አንቀጽ 1 በተሰጠው ስልጣን መሰረት ሕገ መንግስታዊ ክርክሮችን አይቶ ሕገ መንግስቱን በመተርጉም ውሳኔ ይሰጣል፡፡

ምክር ቤቱን ለማጠናከርና ስልጣንና ተግባሩን ለመዘርዘር በወጣው አዋጅ ቁጥር 251/1993 አንቀጽ 11 ንኡስ አንቀጽ 1 እና አንቀጽ 56 መሰረት ምክር ቤቱ የሚሰጠው ውሳኔ አጠቃላይ ውጤት እንደሚኖረው እና ጉዳዩ የሚመለከታቸው ወገኖችም ውሳኔውን የማክበርና የመፈጸም ግዴታ እንዳለባቸው ተደንግጓል፡፡

ስለሆነም የፌዴሬሽን ምክር ቤት መስከረም 29 ቀን 2011 ዓ.ም በ5ኛ የፓርላማ ዘመን 4ኛ ዓመት 1ኛ መደበኛ ጉባዔ ወ/ሮ ሸዋዬ ሙላት ባቀረቡት የሕገ መንግስት ትርጉም አቤቱታ ላይ ከፌደራል ሕገ መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤ የቀረበውን የውሳኔ ሃሳብ ተመልክቶ የሰጠውን የመጨረሻ ውሳኔ 6/ስድስት/ ገጽ ከዚህ መሸኛ ደብዳቤ ጋር አባሪ በማድረግ የተላከላችሁ ስለሆነ በምክር ቤቱ ውሳኔ መሰረት እንዲፈጸም አስታውቃለሁ፡፡

ከሰላምታ ጋር

ከሪያ ኢብራሂም አሊ
የፌዴሬሽን ምክር ቤት አፈ-ጉባኤ

ግልባጭ

- ለፌደራል ሕገ መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤ
  አዲስ አበባ
- ለሕገ መንግስት ትርጉም እና የማንነት ጉዳዮች ዳይሬክቶሬት
  በፌዴሬሽን ምክር ቤት ጽ/ቤት

ስልክ 223322 ፋክስ 242304 E-mail: holethiopia@gmail.com ፖ.ሣ.ቁ. 20212/1000 አዲስ አበባ
Tel. 242301/03 Fax 241208 Web Site: http://www.hofethiopia.gove.et P.O.Box Addis Ababa

የኢ.ፌ.ዴ.ሪ የፌዴሬሽን ምክር ቤት 5ኛ የፓርላማ ዘመን
4ኛ ዓመት 1ኛ መደበኛ ጉባዔ

መስከረም 29 ቀን 2011 ዓ.ም

አመልካች፡- ወ/ሮ ሸዋዬ ሙላት

ተጠሪ፡- ወ/ሮ አረጋሽ ባዲ

የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ፌዴሬሽን ምክር ቤት አመልካች ያቀረቡትን የሕገ መንግስት ትርጉም ጥያቄ መርምሮ የሚከተለውን ሕገ መንግስታዊ ውሳኔ ሰጥቷል፡፡

ውሳኔ

ጉዳዩ የመኖሪያ ቤት ባለቤትነትና የውርስ ክርክርን የሚመለከት ሆኖ በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የአሁን ተጠሪ ከሳሽ በመሆን በአሁን አመልካች ላይ በመሰረቱት ክስ ከባለቤቴ አቶ አለማየሁ ታደሰ ጋር በ1985 ዓ.ም ተጋብተን ስንኖር ሞግዚት የሆንኩላቸውን ልጆች ወልደን በየካ ክፍለ ከተማ ወረዳ 5 የቤት ቁጥሩ አዲስ የሆነ ሰነድ አልባ ቤት ሰርተን እየኖርን እኔ ለስራ ወደ ውጭ ሀገር በመሄዴ ተከሳሽ ወይም የአሁን አመልካች በቤት ሰራተኝነት ተቀጥረው እየሰሩ እያለ ባለቤቴ ሞቷል፡፡ ተከሳሽ ይህን ቤት ይዘው ከሚጠቀሙበት በተጨማሪ እኔ የሟች አቶ አለማየሁ ሚስት እና የልጆች ሞግዚት መሆኔን በፍርድ ቤት ባቀረብኩት አቤቱታ ላይ ተቃዋሚ በመሆን ቀርበው ስንከራከር ከቆየን በኋላ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሚስት መሆኔን እና የልጆቹ አሳዳጊ መሆኔን በስር ፍርድ ቤቶች የተሰጠውን ውሳኔ በማፅናት የመጨረሻ ውሳኔ ሰጥቷል፡፡ ስለሆነም ተከሳሽ ወይም የአሁን አመልካች ቤቱን እና በቤቱ ውስጥ የሚገኙትን ቁሳቁስ እንዲያስረክቡኝ ይወሰንልኝ በማለት ዳኝነት ጠይቀዋል፡፡

የአሁን አመልካች ተከሳሽ በመሆን በሰጡት መልስ ለክርክር መነሻ የሆነውን ቤት ከሳሽ የሟች ንብረት መስሏቸው እንዲጣራላቸው ለውርስ አጣሪ አቅርበው ቤቱ የሟች እንዳልሆነ ተረጋግጧል፡፡ በመቀጠልም ተጠሪ የሚስትነት እና የልጆች ሞግዚትነት ይረጋገጥልኝ ጥያቄ አቅርበው እኔም ይህንኑ በመቃወም ስንከራከር ቆይተን የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በሰጠው ውሳኔ ውሳኔው እኔ በሚስትነቴና በወለድኳት ልጅ ሞግዚትነት የማቀርበውን የመብት ጥያቄ የማያግድ መሆኑ ተወስኖልኛል፡፡ በተጨማሪም ይህ ለክርክር መነሻ የሆነው ቤት በግሌ ያፈራሁት

እንጂ የሚች አይደለም እንዲሁም የቤቱ አድራሻ በግልፅ ስላልተገለፀ ከሳሽ ለመጠየቅ መብት የላቸውም በማለት ተከራክረዋል።

ጉዳዩ የቀረበለት የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የግራ ቀኙን ክርክርና የሰው ምስክር ከሰማና የሰነድ ማስረጃ ከመረመረ በኋላ የቀረቡት የከሳሽ ወይም የአሁን ተጠሪ ምስክሮች ከአሁን አመልካች ምስክሮች በበለጠ ለክርክር መነሻ የሆነው ቤት ሚች እና ከሳሽ (የአሁን ተጠሪ) በጋራ የሰሩት ነው በማለት የአሁን አመልካች ቤቱን ለተጠሪ እና ለሚች ሶስት ልጆች አመልካች ከሚች የወለደችውን ልጅ ጨምሮ እንዲያስረክቡ በማለት ወስኗል።

ጉዳዩን በይግባኝ ያየው የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የግራ ቀኙን ክርክር ከሰማ በኋላ የስር ፍርድ ቤቱን ውሳኔ በማፅናት ወስኗል። ቀጥሎ ጉዳዩ የቀረበለት የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎትም በተመሳሳይ የግራ ቀኙን ክርክር ከሰማ በኋላ አመልካች ያቀረቡት ክርክር ከማስረጃ ምዘናና ከፍሬ ነገር ክርክር ጋር የተያያዘ ስለሆነ የተፈፀመ የሕግ ስህተት የለም በማለት ወስኗል።

ይህ ውሳኔ የእኩልነት እና የንብረት ሕገ መንግስታዊ መብቴን የሚጋፋ ስለሆነ የሕገ መንግስት ትርጉም ይሰጥልኝ ሲሉ ለሕገ መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤ አቤቱታ አቅርበዋል። የአመልካች አቤቱታም ከሚች አቶ አለማየሁ ታደሰ ጋር በሀገር ባህል በ1995 ዓ.ም ተጋብተን በጋራ ስንኖር አሁን ለክርክር መነሻ የሆነውን ቤት ቀድሞ የነበረውን ሶስት ክፍል ቤት አፍርሰን በጋራ አዲስ 8 (ስምንት) ክፍል ቤቶችን በመጨመር ሰርተን ስንጠቀም የነበረ መሆኑ ተረጋግጧል። ተጠሪም መጀመሪያ ለፍርድ ቤት ባቀረቡት ክስ ላይ አሁን ለክርክር ምክንያት የሆነውን ቤት እኔ ለስራ ወደ ውጭ ሀገር ከሄድኩ በኋላ ተከሳሽ እኔ ሰርቼ የሄድኩትን ቤት አከራይተው በግላቸው ሌሎች ተጨማሪ ቤቶችን ገንብተዋል በማለት ቤቶቹን እኔ ከሚች ጋር መስራቴን አምነው እያለ ፍርድ ቤቶች ተጠሪ በክሳቸው ባላቀረቡት አዲስ ጭብጥ ላይ ማስረጃ በመስማት አዲስ የተሰሩት ቤቶች ተጠሪ ከውጭ ሀገር በላኩት ገንዘብ የተሰራ ነው በማለት የሰጡት ውሳኔ አላግባብ ነው።

ለክርክር መነሻ የሆነው ቤት ሲሰራ ከሚች ጋር በቤቱ ውስጥ ያለሁ መሆኑ በግራ ቀኞችን ያልተካደና በምስክሮች የተደገፈ ሆኖ ሳለ እኔ በአቀረብኩት ክርክር አግባብ ቤቱ የግሌ መሆኑ በምስክሮች ባይረጋገጥ እንኳን የሚች ሚስት መሆኔ በፍርድ ቤት ተረጋግጦ ባለበት ሁኔታ በሚስትነቴ ማጣት የሌለብኝን ሕገ መንግስታዊ የእኩልነትና የንብረት መብት ፍርድ ቤቶች እንዳጣ ስላደረጉኝ በውሳኔው ላይ ትርጉም ይሠጠኝ በማለት ጠይቀዋል።

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የፌዴሬሽን ምክር ቤት

ጉባኤው አመልካች ያቀረቡትን አቤቱታ ከፍርድ ቤቶች ውሳኔ እና ከኢ.ፌ.ዴ.ሪ ሕገ መንግስት ድንጋጌዎች ጋር በማጣመር የመረመረው ሲሆን አመልካችና ተጠሪ የሚች አቶ አለማየሁ ታደሰ ሚስቶች መሆናቸው በፍርድ ቤት ተረጋግጦ ማስረጃ ተሰጥቷቸዋል። ነገር ግን የንብረት ክፍፍልና የውርስ ሃብት ክፍፍልን በተመለከተ የአሁን አመልካች ምስክሮች አመልካች ባቀረቡት አቤቱታ መሰረት ለክርክሩ ምክንያት የሆነው ቤት የግላቸው መሆኑን በማስረጃ አላረጋገጡም። ተጠሪ ወደ ውጭ ሀገር ከመሄዳቸው በፊት ከሚች ጋር ከሰሩት ቤቶች በተጨማሪ እርሳቸው ወደ ውጭ ከሄዱ በኋላ ተጨምረው የተሰሩት ሌሎች ክፍል ቤቶችም የተሰሩት በአመልካችና በሚች ሳይሆን ተጠሪ ከውጭ ሀገር በላኩት ገንዘብ መሆኑ በተጠሪ ምስክሮች ስለተረጋገጠ የአሁን አመልካች ቤቱን መካፈል አይችሉም በማለት በስር ፍርድ ቤቶች የተሰጠውን ውሳኔ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎትም በማፅናት ወስኗል።

በዚህ ጉዳይ ውስጥ የአሁን አመልካች ለክርክር መነሻ የሆኑት ተጨማሪ ቤቶች ሲሰሩ ከሚች ጋር በቤት ውስጥ የነበሩ መሆኑና ለሚችም ሚስት መሆናቸው ባልተካደበት እና በፍርድ ቤት ተረጋግጦ ባለበት ሁኔታ ከሚች ጋር አብረው በሚስትነት ይኖሩበት ከነበረው ቤት ላይ ምንም ዓይነት መብት የላቸውም ወይም በቤቱ ስራ ውስጥ ምንም ዓይነት አስተዋፅኦ አላደረጉም መባሉ በአግባቡ መሆን አለመሆኑ በዋና ጭብጥነት መታየት ያለበት ነው።

በኢ.ፌ.ዴ.ሪ. ሕገ መንግስት አንቀፅ 34 ንኡስ አንቀጽ 1 ሴቶች በጋብቻ ዘመንና በፍቺ ጊዜ ከወንዶች ጋር እኩል መብት ያላቸው መሆኑ በግልፅ ተደንግጓል። እንዲሁም በሕገ መንግስቱ አንቀፅ 40 ንኡስ አንቀጽ 1 እና 2 መሰረት ማንኛውም የኢትዮጵያ ዜጋ የንብረት ባለቤት መሆኑ ይከበርለታል በማለት የተደነገገ ሲሆን ይህም ንብረት በጉልበታቸው በመፍጠር በችሎታቸው ወይም በካፒታላቸው ያፈሩት ተጨባጭ የሆነ ዋጋ ያለው ውጤት ሊሆን እንደሚችል በግልፅ ተደንግጎ ይገኛል።

አሁን በክርክር ላይ ባለው ጉዳይ አመልካች ከ1995 ዓ.ም ጀምሮ ከሚች ጋር ሚች እስከሞቱበት 2003 ዓ.ም ድረስ በባልና ሚስትነት አብረው ይኖሩ እንደነበረ ከፍርድ ቤቶች በተሰጣቸው ማስረጃ ተረጋግጧል። በተመሳሳይ ተጠሪ ደግሞ ከሚች ጋር በ1985 ዓ.ም ተጋብተው አብረው ሲኖሩ ከቆዩ በኋላ ለስራ ወደ ውጭ ሃገር እንደሄዱና ሚች ከሞቱ በኋላ ሲመለሱ የአሁን አመልካችን በቤቱ ውስጥ እንዳገኙአቸው ከክርክራቸው መገንዘብ ይቻላል።

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የፌዴሬሽን ምክር ቤት

ለክርክር ምክንያት የሆነውን ቤት ተጠሪ ከሚች ጋር በጋብቻቸው ጊዜ እንደሰሩና ነገር ግን የአሁን አመልካችም በፊት ተሰርቶ የነበረው ቤት ላይ ተጨማሪ ቤቶችን በግላቸው የሰሩ መሆኑን ተጠሪ በክሳቸውም የጠቀሱትና ያልካዱት ጉዳይ እንደሆነ መገንዘብ ይቻላል። የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ከተጠሪ ምስክሮች እንዳረጋገጠው ተጠሪ ወደ ውጭ ሀገር ከሄዱ በኋላ የተገነቡት ተጨማሪ ቤቶች የተሰሩት ተጠሪ ከውጭ ሀገር በላኩት ገንዘብ ነው። ከዚህም መረዳት የሚቻለው አመልካች ባቀረቡት ክስ መሰረት ለክርክር ምክንያት ከሆነው ቤት ውስጥ የተወሰነውን አመልካች የሰሩት መሆኑን እና የተጠሪ ምስክሮች ባረጋገጡት አግባብ ደግሞ ተጠሪ ወደ ውጭ ከሄዱ በኋላ የተገነቡት ቤቶች ተጠሪ ከውጭ ሀገር በላኩት ገንዘብ የተገነባ መሆኑን ነው። በሌላ በኩል ይህንኑ እውነታ የሚያጠናክር ለክርክር ምክንያት ለሆነው ቤት የመብራት አገልግሎት እንዲሰጣቸው አመልካች ያመለከቱበትና ሌሎች መረጃዎችም ለፍርድ ቤቱ ቀርበው የነበሩ መሆኑን ከመዝገቡ መገንዘብ ይቻላል።

ፍርድ ቤቶች ለክርክር መነሻ የሆነውን ቤት ለአሁን ተጠሪ ለመወሰን መሰረት ያደረጉት ለክርክር መነሻ የሆነው ቤት ተጠሪ ከውጭ ሀገር በላኩት ገንዘብ የተሰራ ለመሆኑ ጉዳዩ በሰዎች ምስክር ስለተረጋገጠ ነው የሚል ሲሆን በሌላ በኩል የአሁን አመልካች የሰው ምስክሮች ግን አመልካች ባቀረቡት አቤቱታ መሰረት ለክርክር ምክንያት የሆነው ቤት የግላቸው ወይም በግል የሰሩት መሆኑን አላረጋገጡም በሚል ነው።

ፍርድ ቤቶች አመልካች ካቀረቡት አቤቱታ አንፃር ቤቱ በግላቸው የተሰራ መሆኑ ባይረጋገጥም እንዲሁም ቤቱ ተጠሪ በላኩት ገንዘብ የተሰራ መሆኑ ቢረጋገጥ እንኳን አመልካች የሚች ሚስት ሆነው በቤት ውስጥ እየኖሩ ለተገነቡት ተጨማሪ ቤቶች የጉልበት ወይም የካፒታል አስተዋፅኦ የነበራቸው መሆን አለመሆኑን ግን በአግባቡ ያጣሩት ነገር አልነበረም። በተጨማሪም ከክርክር ሂደቱ መረዳት እንደሚቻለው ተጠሪ እራሳቸው ባቀረቡት ክስ አመልካች ቀድሞ የተሰሩትን ቤቶች አከራይተው ተጨማሪ ክፍሎችን በግላቸው ያሰሩ መሆኑን መጥቀሳቸው በቤቱ ላይ የአመልካች የካፒታልና የጉልበት አስተዋፅኦ ያለበት መሆኑን የሚያመለክት ነው።

በተሻሻለው የቤተሰብ ሕግ አንቀፅ 63 ላይ በግልፅ ተደንግጎ እንደሚገኘው አንደኛው ተጋቢ የግል ሀብቱ መሆኑን ካላስረዳ በስተቀር ባልና ሚስት አብረው በሚኖሩበት ጊዜ ያፈሩት ሀብት የጋራቸው እንደሆነ በሕጉ ግምት የሚወሰድ ነው። ይህ የሕጉ ግምት አንድ ባል ከአንድ በላይ ሚስቶች ስላሉት ብቻ ቀሪ የሚሆንበት አግባብ አይኖርም። አንድ ባል ከአንድ ሚስት በላይ ሲኖረው ብዙ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የፌዴሬሽን ምክር ቤት

ጊዜ በሚኖሩበት ቦታ ያፈራው ንብረት ቀጥታ ተሳታፊ በሆነችው ሚስት እና በሌላኛዋ ሚስት መካከል መኖር ስለሚገባው የሀብት ክፍፍል ፍርድ ቤቶች ተገቢውን እና ሕጋዊ መፍትሄ ከመስጠት ባሻገር አንደኛዋ ሚስት በንብረት ማፍራት ሂደቱ ላይ አስተዋፅኦ አላበረከተችም በሚል ከሀብት ክፍፍሉ ውጭ ማድረግ የህጉን አላማ የሳተ ነው። ምክንያቱም በጋብቻ ውስጥ ባልና ሚስት ከግል ንብረታቸው የሚያገኙአቸው ገቢዎች የጋራ ሀብታቸው እንደሚሆን በቤተሰብ ሕጉ ተደንግጎ የሚገኝ ሲሆን አንድ ሚስት በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ የተጠቀሰውን ንብረት ለማፍራት አስተዋፅኦ ስለማድረጓ አላስረዳችም ቢባልም በባሏ ጥረት በተፈራው ንብረት ላይ የጋራ ተጠቃሚ ለመሆን ሕጉ መብት ይሰጣታል። ከዚህም የሕግ ድንጋጌ መረዳት የሚቻለው አመልካች ሚስት መሆናቸው እስካልተካደ እና ከባላቸው ጋር ይኖሩ እንደነበር ከተረጋገጠ የንብረት ክፍፍል ድርሻ ጥያቄያቸው ውድቅ መደረግ የለበትም።

በዚህ መሰረት የአሁን አመልካች ለክርክር ምክንያት የሆነው ቤት ሲሰራ በቤቱ ውስጥ ከሚች ጋር እንደነበሩ ያልተካደና በማስረጃም የተረጋገጠ ጉዳይ ነው። በተጨማሪም ተጠሪ እራሳቸው ባቀረቡት ክስ ላይ የአሁን አመልካች ቀድሞ እሳቸው የሰሩትን ቤት አከራይተው ከኪራይ ባገኙት ገንዘብ ተጨማሪ ቤቶችን የገነቡ መሆኑን የገለጹ ሲሆን እንዲሁም አመልካች ለቤቱ የመብራት አገልግሎት ለማግኘት ያመለከቱበት የፅሁፍ ማስረጃም በመዝገብ ውስጥ ይገኛል። ከዚሁ ሁሉ መረዳት እንደሚቻለው ለክርክር መነሻ የሆነው ቤት ሲሰራ የአሁን አመልካች በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ አስተዋፅኦ ያደረጉ መሆኑን ነው።

የአመልካች አስተዋፅኦ በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ አልተመላከተም ቢባልም እንኳን ከላይ በተጠቀሰው አግባብ አመልካች በሚች ባለቤታቸው የተፈራውን የጋራ ሀብት የመካፈል ሕጋዊና ሕገ መንግስታዊ መብት ይኖራቸዋል።

ሲጠቃለል የቤተሰብ ሕጉ ባልና ሚስት በትዳር አብረው በሚኖሩበት ጊዜ በጋራ ያፈሩት ሀብት የጋራ ሀብታቸው እንደሆነ ግምት መወሰድ እንዳለበት በግልፅ ከሚደነግገው መርህ ጋር ጉዳዩ ታይቶ ሁለቱም ሚስቶች (አመልካችና ተጠሪ) ከንብረቱ ላይ ማግኘት የሚገባቸውን ድርሻ እንዲያገኙ መወሰን ሲገባው ከሚች ጋር የነበሩት አመልካች ከቤቱ ላይ ምንም ዓይነት መብት የላቸውም ተብሎ በስር ፍርድ ቤቶች የተሰጠውን ውሳኔ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት ሳያርመው መቅረቱ የአመልካችን ሕገ መንግስታዊ መብቶች የሚጥስ ነው።

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የፌዴሬሽን ምክር ቤት

ስለዚህ በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በመዝገብ ቁጥር 135833 ላይ በቀን 27/11/2009 ዓ.ም በዋለው ችሎት የተሰጠው ውሳኔ ከኢፌዴሪ ሕገ መንግስት አንቀፅ 34 ንዑስ አንቀጽ 2 እና አንቀጽ 40 ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 ጋር የሚጋጭ ስለሆነ የሕገ መንግስት ትርጉም ያስፈልገዋል በማለት ጉባኤው በሙሉ ድምፅ ተስማምቶ በኢፌዴሪ ሕገ መንግስት አንቀፅ 84 ንኡስ አንቀጽ 1 እና በአዋጅ ቁጥር 798 አንቀፅ 3 ንዑስ አንቀጽ 1 መሰረት ለመጨረሻ ውሳኔ ለፌዴሬሽን ምክር ቤት የውሳኔ ሃሳቡን አቅርቧል።

ከዚህም በመነሳት ምክር ቤቱ በሕገመንግስት ትርጉም እና የማንነት ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ ጉዳዩ ታይቶ እንዲቀርብ መርቶት የሕገ መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤ ባቀረበው የውሳኔ ሃሳብ ላይ ሰፊ ውይይት ካደረገ በኋላ አመልካች ከሚች አቶ አለማየሁ ታደሰ ጋር በ1995 ዓ.ም በባህል ጋብቻ ተጋብተው አቶ አለማየሁ ታደሰ በሞት እስከተለዩበት 2003 ዓ.ም ድረስ አብረው መኖራቸው ያልተስተባበለ ሲሆን በጋብቻ ወቅት በጋራ ያፈሩት ንብረት ታስቦ የድርሻቸውን ተካፋይ መሆን ሲገባቸው የስር ፍርድ ቤቶች አመልካች በጋብቻ ወቅት ያፈሩትን ንብረት ጨምሮ ለወ/ሮ አረጋሽ ባዲ እና ለሟች ልጆች እንዲያስረክቡ ሲሉ የሰጡት ውሳኔ ለአመልካች በሕገ መንግስቱ አንቀጽ 25፣ አንቀጽ 34 እና አንቀጽ 40 ንኡስ አንቀጽ 1 እና 2 የተረጋገጡላቸውን መብቶች የሚቃረን ስለሆነ በሕገ መንግስቱ አንቀጽ 9 ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት ተፈጻሚነት አይኖረውም በማለት ምክር ቤቱ የሕገመንግስት ትርጉም በመስጠት ወስኗል።

ትእዛዝ

1. የፌደራል ሰበር ሰሚ ችሎት ውሳኔ የአመልካችን ሕገ መንግስታዊ መብት የጣሰ ስለሆነ ተፈጻሚነት አይኖረውም በማለት አመልካች በጋብቻ ወቅት ያፈሩት ንብረት ታስቦ ድርሻቸውን እንዲያገኙ ምክር ቤቱ የወሰነ በመሆኑ በውሳኔው መሰረት እንዲፈጸም የውሳኔው ግልባጭ ለፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይላክ።
2. የውሳኔው ግልባጭ ለባለጉዳዩ ይሰጥ።
3. የቀረበው የውሳኔ ሀሳብ መጽደቁን እንዲያውቁት የውሳኔው ግልባጭ ለፌደራል ሕገ መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤ ይላክ።